

Before you Sign

ပျူမတၢ်ဖိလၢတၢ်ဆိကတီၢ်အတၢ်မၤအခွဲးအယၢ်သ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်တူၢ်လိာ်မုၢ်ဘၣ်သ့, တချုးလၢသုဒိကနၢ် ဖိးခးဒီးဘၣ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖိးခးအံၤ တၢ်မၤအိၣ်ထီၣ်အီၤ ဒ်သိးကမၤ စၢၤဒုးသ့ၣ်ညါနၢ်ပၢ်သ့ လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီခွဲးယၢ်အိၣ် လၢအိၣ်ထီၣ်ကိၣ်အိၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. သုမ့ၢ်သ့ၣ်ညါသုခွဲးသုယၢ် ဒီးသုမ့ၢ်ဒါတဖၣ်န့ၣ် သုကသ့ယုထၢတၢ် လၢအကဘၣ်ဘျးသုတၢ်အိၣ်မူ လၢခဲဒုးဒုးအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အဂ့ၢ်ဒိၣ်ဝဲ လၢသုကဘၣ်သ့ၣ်ညါ ဖိးခးတဖၣ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ် လၢကဘၣ်လိာ်ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢသုတၢ်အိၣ်အသးအဂီၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်ဒုးအဟ့ၣ်သ့ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ယး မ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၤ တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဂ့ၢ်အကျိၤအခိၣ်တီတဖၣ် လၢတၢ်သုအီၤလၢ သုတၢ်အိၣ်အသးအဂီၢ် ကသ့ဝဲဒုးန့ၣ်လီၤ.

တနံၤအံၤ ပကကတီၢ်ဘၣ်ယး ပျူမတၢ်ဖိလၢအခွဲးအယၢ် ဖဲအဘၣ်တၢ်ဒုးပးထီၣ်ကွၢ်အီၤ လၢအတၢ်မၤဝံၤအလီၢ်ခံ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဟး ထီၣ်ကွၢ်လၢအမၤတၢ်ဝံၤအလီၢ်ခံ လၢအိၣ်ထီၣ်ကိၣ်အိၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးဘၣ်တၢ်ဆိကတီၢ်ကွၢ်တၢ်မၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဟးထီၣ်ကွၢ်

လၢတၢ်မၤအယိန့ၣ် ကဲထီၣ်တၢ်သးဘၣ်ဖျိၣ် ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. တဘျီဘျီ ပျူလၢအဘၣ်တၢ်မၤဟးထီၣ်ကွၢ်လၢတၢ်မၤန့ၣ် တသ့ၣ်ညါတၢ်မၤ အသးဒ်အံၤ လၢမနုၤအယိလဲၣ်န့ၣ်ဘၣ် ဒီးအဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဝဲ လၢတၢ်မၤအကစၢ်ကတဲနၢ်ပၢ်အီၤ တၢ်အဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢတၢ်အကဲထီၣ် အသးလၢအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ညီန့ၣ်တၢ်တစံးဆၢအိၣ်ဘၣ်. နတၢ်မၤအကစၢ် တလိာ်လၢအကတဲဘၣ်နၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်. လၢတၢ်မၤအသး အါမံၤအယိ နမ့ၢ်ဘၣ်ပတုၣ်နတၢ်မၤန့ၣ် ဒီးနတၢ်မၤအကစၢ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်နၢ် လိာ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါကွဲးဝဲ လၢနတၢ်မၤကတၢ်လံန့ၣ်လီၤ. အခိပညီ ကဟ့ၣ်နၢ်လိာ်ပဂ့ၢ် ဒီးကွဲးတဲဝဲ လၢနတၢ်မၤတအိၣ်လၢဘၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဲနၢ်ပၢ်နၢ်သ့ဝဲ တချုးလၢန မၤတၢ် အလီၢ်ခံကတၢ်တနံၤဝံၤဒ်ဘၣ် မ့တမ့ၢ် ဒုးက့ၤကွၢ်နၢ်တဘျီယိန့ၣ်လီၤ. အဝဲဘၣ်မ့ၢ်တလဲသ့ၣ်ညါနါ ဒီးပၢ်ကတီၢ်နတၢ်မၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်အမူဒါအိၣ်ဝဲ လၢကဘၣ်ဟ့ၣ်နၢ်ဘျးလဲအိၣ် ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလီၤတံၢ်လီၤဆဲး အတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါလီၤ. ဖဲပစံးအဝဲ ကဘၣ် ‘ဟ့ၣ်တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ’ န့ၣ် အခိပညီကဘၣ် တဲဆိသ့ လၢတုၤတၢ်မၤဝံၤလၢဝံၤလံန့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒီးစ့လၢတၢ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်သ့န့ၣ် သန့ၤထီၣ်အသး လၢတၢ်ဂ့ၢ်အါမံၤအဖိခိၣ် ဒ်အမ့ၢ်ဝဲသးအန့ၣ်, မၤတၢ်ယံၣ်ထဲလဲၣ်, တၢ်ကီတၢ်ခဲအတၢ်အုၣ်ကီၤ လၢတၢ်မၤအပူၤ ဖဲအတၢ်မၤဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ. နတၢ်မၤကစၢ် ပၢ်တၢ်ကမၢ်လၢနလီၤ တအိၣ်ဒီးတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါနၢ် အဂ့ၢ်အကျိၤသ့ဝဲ မ့ၢ်လၢနမၤကမၢ်တၢ် လၢနသ့ၣ်ညါကစီဒီးအယိန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ မ့ၢ်မၤအသးန့ၣ် ဂုၢ်ကျဲးစးယုထံၣ်မၤန့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ် လၢအယုလိာ် ဖိးလိာ် ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီတက့ၢ်. တဘျီဘျီတၢ်မၤအကစၢ်တဖၣ် မၤတၢ်ကမၢ်ဘၣ်ယး လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်ဝဲ ဒ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ အိၣ်ဝဲအသိး လၢကထုးထီၣ်ကွၢ်ပျူတဂၤလၢတၢ်မၤ ဒီးတအိၣ် ဒီးတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်တမၤတၢ်လၢ နတၢ်မၤကစၢ်အဂီၢ် အစ့ၤကတၢ်သၢလိဒ်ဘၣ်န့ၣ် တၢ်ဖိးတၢ်မၤဘၣ်ဘၢ တၢ်သိၣ် တၢ်သီ (The Employment Safety Acts Rules) စံးဝဲ နတၢ်မၤ ကစၢ် တလိာ်အကဟ့ၣ်နၢ် တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ဘၣ်လီၤ. တၢ်ဖိးတၢ်မၤအတီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီ (Employment Standards Act)

Before you Sign

လၢတၢ်မၤအယိန့ၣ် ကဲထီၣ်တၢ်သးဘၣ်ဖျိၣ် ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. တဘျီဘျီ ပှၤလၢအဘၣ်တၢ်မၤဟးထီၣ်ကွံၣ်လၢတၢ်မၤန့ၣ် တသ့ၣ်ညါတၢ်မၤအသးဒ်အံၤ လၢမနုၤအယိလဲၣ်န့ၣ်ဘၣ် ဒီးအဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဝဲ လၢတၢ်မၤအကစၢ်ကတဲန့ၣ်ပၢၢ်အီၤ တၢ်အဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ လၢတၢ်အကဲထီၣ်အသးလၢအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ညီန့ၣ်တၢ်တစံးဆၢအိၣ်ဘၣ်. နတၢ်မၤအကစၢ် တလိၣ်လၢအကတဲဘၣ်န့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်. လၢတၢ်မၤအသးအါမံၤအယိ နမ့ၢ်ဘၣ်ပတုၣ်နတၢ်မၤန့ၣ် ဒီးနတၢ်မၤအကစၢ် ကဘၣ်ဟ့ၣ်န့ၣ် လိၣ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါကွဲးဝဲ လၢနတၢ်မၤကတၢ်လံၣ်န့ၣ်လီၤ. အဒိပညီ ကဟ့ၣ်န့ၣ်လိၣ်ပဂ့ၢ် ဒီးကွဲးတဲဝဲ လၢနတၢ်မၤတအိၣ်လၢဘၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဲန့ၣ်ပၢၢ်န့ၣ်သ့ၣ် တချူးလၢနအိၣ်ဒီးအတၢ်ဘျၢဘၣ်ယး တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါဆီ အဆၢ ကတီၢ်အစ့ၤကတၢ် ဒီးဟ့ၣ်တၢ်တီၢ် လၢတၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. သန့ၣ်ကတု တၢ်မၤကိးမံၤဒဲးန့ၣ် တၢ်ကျၢၢ်ဘၢအီၤ လၢတၢ်ဖံး တၢ်မၤအတီၤ တၢ်သိၣ်တၢ်သီတန့ၣ်ဘၣ် ဒီးလၢတၢ်မၤတနီၤနီၤအဂီၢ်, ပှၤသူတၢ်ဖံးတၢ်မၤအတီၤ တၢ်သိၣ်တၢ်သီ သ့ၣ်ဒုၣ်တၢ်ကိၣ်ဖိမိၤ န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအယိ တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်လၢအယုလိၣ်ဖိလိၣ် ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ မ့ၢ်တၢ်အဂ့ၢ်ဒိၣ်ဝဲ လၢနတၢ်အိၣ်သးအဖီဒိၣ် ဒီးအဂ့ၢ် အပီၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲးခဲလၢၢ်န့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်ညါလၢတလိၣ်ဘၣ် လၢနကဘၣ် မ့ၢ်ကိၣ်ခဲဒုၣ် ထံဖိကိၣ်ဖိ, ပှၤအိၣ်ကီၢ်ပူၤလီၤစိၤ မ့ၢ်တမ့ၢ် ပှၤဖိၣ်ယုၣ်တၢ်ပျဲမၤန့ၣ်ခွဲး န့ၣ်ဘၣ်. ဒ်သိးကျၢၤဘၢန့ၣ် လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအတီၤ တၢ်သိၣ်တၢ်သီအပူၤန့ၣ်လီၤ.

နတၢ်မၤကစၢ်ကဘၣ်ကတဲၣ်ကတီၤစ့ၢ်ကိး တၢ်မၤအတၢ်ကွဲးနီၣ် (Record of Employment) တၢ်ကိးဝဲလၢ ROE ဖဲနဟးထီၣ်တၢ်မၤ လၢတၢ်ဂ့ၢ်တမံၤဂ့ၢ်တမံၤဂ့ၢ်အယိန့ၣ်လီၤ. လိၣ်ပၣ်ပနီၣ်ကွဲး (form) အိၣ်ဝဲ လၢအဒုးန့ၣ်နဂ့ၢ်နကျိၤ ဖဲနမၤတၢ် ဒီးတၢ်မၤအကစၢ် အဆၢအတီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. အဒိ, နမၤတၢ်ဒီးတၢ်မၤကစၢ် ယံၣ်ဆံးယံၣ်လဲၣ်, နမၤတၢ်ပျဲၤန့ၣ်ဂံၣ်လဲၣ်, ဒီးနမၤန့ၣ်စ့ဆံးအါလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. လိၣ်ပၣ်ပနီၣ်အပူၤ အိၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်သံကွၢ်ဘၣ်ယး နတၢ်မၤကစၢ်အတၢ်ကွဲးပျဲၤ ROE အံၤအဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်တၢ်အိၣ်ဝဲ လၢနတၢ်မၤကစၢ် ကဘၣ်သ့ၣ် လၢကစံးဆၢတၢ်သံကွၢ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ပၣ်တၢ်ကမၣ် လၢနလီၤ ဒီးမၤနဟးထီၣ်တၢ်မၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကသူ “M” တၢ်ပနီၣ် လၢ “တၢ်ထုးထီၣ်ကွံၣ်န့ၣ်” န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ပတံထီၣ် ဒ်သိးကမၤန့ၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤတၢ်အုၣ်ကီၤတၢ်ဘၣ်ဘျး (Employment Insurance Benefits) EI န့ၣ် တၢ်ကသံကွၢ်န့ၣ် ဘၣ်မနုၤလၢပှၤထုးထီၣ်ကွံၣ်န့ၣ်တၢ်မၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကသံကွၢ်န့ၣ် မ့ၢ်လၢတၢ်အံၤအယိ နကန့ၢ်ဘၣ် EI ကြးဝဲဘၣ်ဝဲကစီဒီနီၤန့ၣ်လီၤ. နတၢ်မၤကစၢ် မ့ၢ်ကွဲးကတီၤပၣ်ဆီန့ၣ်န့ၣ် ROE န့ၣ်တၢ်ကညီဝဲ လၢနကကွဲးယုထီၣ်မၤန့ၢ် EI န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ် လၢခဲဒုၣ်ဝဲၣ်လီၤ (Service Canada) သူန ROE ဒ်သိးကဆၢတဲၣ်လၢနကမၤန့ၢ် EI တၢ်ဘၣ်ဘျးကစီဒီနီၤ, ကန့ၢ်ဘၣ်ထဲလဲၣ်, ဒီးနကန့ၢ်ဘၣ်ယံၣ်ဆံးယံၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. နတၢ်မၤကစၢ် ကဟ့ၣ်န့ၣ်လိၣ်ကလၢ ROE အဂီၢ် မ့ၢ်တမ့ၢ် ဆုၢ်အီၤဆူ ပဒိၣ်အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဆုၢ်ဆူပဒိၣ်အအိၣ် ဒီဖျိလီမဲၣ်အူကျိၤ (Electronic) န့ၣ်တလိၣ်လၢကဟ့ၣ်သုလိၣ်ခိပံၣ်ဘၣ် ဒီးတလိၣ်စ့ၢ်ကိးခိပံၣ်တခါ လၢသုကပတံထီၣ်မၤန့ၢ် EI ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သုမ့ၢ်သးလီခိပံၣ်န့ၣ် သုမၤန့ၢ်အီၤတဘျီ လၢခဲဒုၣ်တၢ်မၤဝဲၣ်လီၤ (Service Canada) သ့ၣ် ဒီးဒီဖျိသုကိးတဲ ၁-၈၀၀-၂၀၆-၅၂၁၈ သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

Before you Sign

ပမုၢ်လၢ်လၢ သုကထံၣ်န့ၢ် ဖိခး အံၤမ့ၢ်တၢ်ကစီၣ် လၢအယုလိၣ်ဖိးလိၣ် ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢအဘၣ်ယးဒီးခွဲးယၢ် ဖဲအဘၣ်တၢ်ဒုးဟး ထီၣ်ကွံၣ်အီၤ လၢအတၢ်မၤဝံၤအလီၢ်ခံ ဝုၣ်ကျိၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါအါထီၣ် တၢ်ဖိးတၢ်မၤတၢ်အုၣ်ကီၤဝုၣ်ကျိၤန့ၣ် ဝံးသးစူၤဟံးန့ၣ်ဆၢကတီၢ် ဒီးဒိကန့ၢ်ဖိးခးခိၣ်တီၢ်အံၤန့ၢ်တက့ၢ်.

တၢ်ဘၣ်ထွဲ/တၢ်အဝံၢ်ခိၣ်သ့ၣ် - နတၢ်သံကွၢ်ဘၣ်ယးတၢ်ဝုၣ်အခိၣ်တီၢ်အံၤ မ့ၢ်အိၣ်ဒီးဝဲန့ၣ် ဝံးသးစူၤက့ၤကဒါက့ၤဆူ ပုၤလၢအမၤစၢၤန့ၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ကဂ့ၤကဂီၤလၢအတဲဘၣ်န့ၤ ဘၣ်ယးဒီးဖိးခးအံၤန့ၣ်တက့ၢ်. နခိၣ်ဖျူထၢၣ်မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ် နလဲၤယုကွၢ်အီၤဖဲ stepstojustice.ca မ့တမ့ၢ် settlement.org န့ၣ်သ့ဝဲ လၢနကသ့ညါအါထီၣ် တၢ်ဝုၣ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါတ့ၢ်လံ နတၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ် လၢအဘၣ်လိၣ်ဖိးဒုဒီးဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ, တၢ်မၤစၢၤဆီၣ်ထွဲ မ့တမ့ၢ် ပုၤကကတီၢ်န့ၢ်တၢ်လၢနဂီၢ်န့ၣ် ဝံးသးစူၤကိးကျၢ Legal Aid Ontario ဖဲလီတဲစိၤ ၁၈၀၀-၆၆၈-၅၂၅၈ မ့ၢ်ဟးထီၣ်တသီတုၤယဲၣ်န့ၣ်သီ စးထီၣ်လၢဂီၤခီ ၈ န့ၣ်ဂံၢ် တုၤဟါခီ ၅ န့ၣ်ဂံၢ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ် (EST) လၢတၢ်ကမၤစၢၤန့ၤအဂီၢ် အိၣ်ဝဲဒီးပုၤကတီၢ်တၢ်အကျိၣ် ၃၀၀ အဘျဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဂ့ၤကဂီၤ လၢအမၤစၢၤဆီၣ်ထွဲဖိးခး လၢတီၢ်စုတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ The Law Foundation of Ontario, The YWCA St. Thomas-Elgin မ့ၢ်ပုၤလၢအဘၣ်မူဘၣ်ဒါ လၢတၢ်ဝုၣ်အံၤအဂီၢ်လီၤ.